

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

VII.564.5.2020.MAW

Pan
Jacek Kurski
Prezes Zarządu Telewizji
Polskiej S.A.
Telewizja Polska S.A.
ul. J.P. Woronicza 17
00-999 Warszawa

Rzecznik Praw Obywatelskich, stojąc na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji RP oraz w innych aktach normatywnych, z uwagą i troską analizuje wszelkie sygnały dotyczące problematyki zapewnienia przestrzegania wolności wyrażania poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.

Na podstawie doniesień medialnych¹ Rzecznik Praw Obywatelskich powziął informację o nieudzieleniu akredytacji dla fotoreporterów „Gazety Wyborczej” (Agora) oraz „Tygodnika Podhalańskiego” (Zakopiańskie Towarzystwo Gospodarcze) do relacjonowania koncertu „Sylwester Marzeń” organizowanego przez nadawcę publicznego w dniu 31 grudnia 2019 roku w Zakopanem. Decyzja ta nie została uzasadniona. Ponadto, jak wynika z informacji prasowych, reporterzy obu gazet publikowali informacje krytyczne dotyczące organizacji koncertu i decyzji TVP w tym zakresie.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że **podjęte działania mogą mieć na celu tłumienie krytyki prasowej, a w efekcie mogą ograniczać wolności pozyskiwania i rozpowszechniania informacji, której beneficjentami są obywatele, i która stanowi**

¹„Tygodnik Podhalański” i „Gazeta Wyborcza” bez akredytacji na „Sylwester Marzeń” (wirtualnedia.pl, 30.12.2019r.) <https://www.wirtualnedia.pl/artypodhalański-gazeta-wyborcza> [dostęp 15.01.2020]

fundament demokratycznego państwa. Działanie takie, w ocenie Rzecznika, nie ma żadnego uzasadnienia na gruncie obowiązującego prawa.

Akredytacja prasowa to zgoda organizatora imprezy, uprawniająca do udziału w niej na ściśle określonych warunkach, co do zasady szerszych od uprawnień publiczności. W szczególności akredytacja daje prawo do wstępu na imprezę poza wydzielone dla publiczności miejsca, a tym samym umożliwia dziennikarzom bezpośrednie zapoznanie się z jej przebiegiem, łącznie z możliwością jej utrwalania. Przyjmuje się, że akredytacja dzieli się, zależnie od rodzaju wykonywanego dziennikarstwa, na prasową, radiową, telewizyjną, czy fotograficzną. Wniosek o udzielenie akredytacji jest przejawem zainteresowania prasy i chęcią wzięcia przez nią udziału w organizowanej imprezie masowej. Kwestia akredytacji nie została uregulowana przez prawo, tak co do samego jej pojęcia, jak i co do kwestii szczegółowych. Obowiązek posiadania akredytacji powinien zatem być jedynie wymogiem formalnym, który ma na celu ułatwienie pracy dziennikarzy poprzez zwolnienie ich z opłat lub umożliwienie wstępu do specjalnie wyznaczonych stref. Nie może być on jednak wykorzystywany do tłumienia krytyki prasowej, poprzez selektywne i subiektywne udzielanie akredytacji jedynie wybranym przedstawicielom mediów.

Wydane decyzje mogą prowadzić do naruszenia art. 44 ust. 1 ustawy - *Prawo prasowe* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1914 z zm.). Zgodnie z tym przepisem ustawy, „kto utrudnia lub tłumi krytykę prasową - podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności”. Utrudnianie krytyki prasowej to m.in. selekcjonowanie dostępu dziennikarzy do wydarzeń i przeszkadzanie w zbieraniu materiałów przed publikacją. Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi w momencie podjęcia tych działań bez względu na to czy sprawca osiągnął zamierzony efekt².

W ocenie Rzecznika decyzje te mogą prowadzić do naruszenia wolność prasy, słowa, wyrażania poglądów i prawo do społecznie pożądaney krytyki oraz prawo obywateli do uzyskania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Nie sprecyzowano przy tym faktycznych motywów wydania tych decyzji. Tymczasem uniemożliwiają one swobodne wykonywania zawodu przez

² Por. J. Sobczak, „Prawo prasowe. Komentarz.”, LEX el., 2008 r.

dziennikarzy, którym nie została przyznana akredytacja. W konsekwencji nie mają oni analogicznej do pozostałych dziennikarzy, którym udzielono akredytacji, możliwości relacjonowania i utrwalania obrazu, a następnie przekazywania tych informacji opinii publicznej.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r., poz. 2179 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Prezesa o przedstawienie wyjaśnień w niniejszej sprawie.